



## **Pécsi Ítéltábla**

Gf.IV.40.028/2023/8.

### **A felperes:**

felperes (cím)

### **A felperes képviselője:**

Dezső és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Rónayné Dr. Csordás Ilona ügyvéd; cím2)

### **Az alperes:**

alperes (cím3)

### **Az alperes képviselője:**

Dr. Schall Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Schall Norbert ügyvéd; cím4)

### **A fellebbezést benyújtó fél:**

alperes (142. sorszám alatt)

### **A per tárgya:**

gazdasági társaság tagja felelősségének megállapítása

### **Az elsőfokú bíróság:**

Zalaegerszegi Törvényszék

### **A fellebbezéssel támadott határozat száma:**

8.G.40.124/2018/140.

## **Í t é l e t**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 7.026.297 (hétmillió-huszonhatezer-kettőszázkilencvenhét) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### I n d o k o l á s

- [1] Felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.185.259.469 forint, az adós (továbbiakban adós) felszámolási eljárásában ki nem elégített hitelezői igénye és kamatai megfizetésére, elsődlegesen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Csődtv.) 63. § (2) bekezdése, másodlagosan a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 50. §-a alapján. Elsődleges keresetét arra alapította, hogy az alperes eljárása és intézkedései tartósan hátrányos üzletpolitikát valósítottak meg, melynek eredményeként az adós felszámolási eljárásában a hitelezők követelése kielégítetlen maradt. Hátrányos üzletpolitikát megvalósító magatartásként a következőkre hivatkozott (22. sorszámú előkészítő irat táblázat melléklete):
- [2] 1. Az alperes az adóst veszteségcentrumként működtette, ez alatt azt értette, hogy az alperes a társaságot oly módon működtette, hogy az alvállalkozói munkákból eredő nyereség nála jelentkezzen, míg a költségek az adós társaságban halmozódjanak fel. Tényként e körben azt kérte figyelembe venni, hogy az alperes az adóst projektársaságként hozta létre, tudta, hogy az adós bevételt csak tőle várhat, nem gondoskodott arról, hogy az adós tőkével rendelkezzen, nem számlázta tovább az alvállalkozók díját, valótlan tartalmú beszámolót fogadott el, az adós könyvelése jogszabálysértő volt, fedezet nélküli kötelezettséget vállalt, az adóssal szemben fennálló követeléseit fiktív összevezetésekkel és beszámításokkal szüntette meg.
- [3] 2. Az adóst irracionálisan működtette, a gazdasági észszerűségnek ellentmondott az uralt társaság működtetése, a normál üzletmenet érdekében történő beavatkozás elmaradt. E körben tényként fedezet nélküli kötelezettségvállalásra, a követelések érvényesítésének hiányára, a projektársaságként történő működtetésre, tőkehiányos állapotra és arra hivatkozott, hogy az alperes nem gondoskodott arról, hogy az adós jogos igényeit érvényesítse saját magával szemben.
- [4] 3. Tőkehiányos helyzetben vagyoneelvonó intézkedést tett. E körben tényállítása az volt, hogy aktívan közreműködött a társaság vagyonának elvonásában, a felperesi követelés fedezetének elvonásában, az adós éves beszámolóit sértették a számviteli szabályokat, az adós nem tett eleget céltartalék képzési kötelezettségének, a 2014-től fennálló tőkehiányos helyzetben, könyvvizsgálói ellenvélemény ismeretében 290.671.000 forint osztalék kifizetéséről döntött.
- [5] A Gt. 50.§-ára alapított, másodlagos keresetében a fentebb már felsorolt magatartásokra hivatkozással a korlátolt felelősséggel való visszaélés okán kérte az alperes marasztalását.
- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, állította, hogy hátrányos üzletpolitikát nem folytatott, az adós részére nyújtott tagi kölcsönökkel és összevetésekkel (kompenzálással) az adós gazdasági működését segítette, osztalékot a működés nyereséges éveiben nem vett fel, de az osztalék fizetés egyrészt jogszerű volt másrészt mint egyszeri intézkedés a tartósan hátrányos üzletpolitikát nem valósítja meg. Hivatkozott arra, hogy a felszámoláshoz vezető veszteség keletkezése és az üzletpolitikája között nem volt összefüggés, a veszteséges gazdálkodást nem az ő magatartása idézte elő.
- [7] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította az alperes felelősségét, és kötelezte az alperest 1.185.259.469 forint és kamatai felperes részére történő megfizetésére.

- [8] Tényként a következőket állapította meg:
- [9] Alperes a Vajdasági Kereskedelmi Bíróság által cégjegyzékszám1 szám alatt nyilvántartott részvénytársaság. Az alperes egyedüli tagja és alapítója a cégjegyzékszám2 számú cégjegyzék alatt 2011. január 13. napján bejegyzett adósnak. Az adós és az alperes kapcsolt vállalkozásként működött.
- [10] Az alperes egyedüli tagként 2011. május 6. napján létre hozta a cégjegyzékbe cégjegyzékszám3 számon bejegyzett Fióktelep (továbbiakban Fióktelep).
- [11] Az cég1 2011. évben vállalkozási szerződést kötött az alperessel győri autógyárának építésére. Az alperes az adóssal és a Fiókteleppel kötött szerződést a kivitelezési munkák elvégzésére. Az adós a kivitelezéshez szükséges erőforrások hiánya miatt az építési munkák elvégzésére vállalkozási szerződéseket kötött több vállalkozóval, köztük a felperessel. A felperessel 2011. október 25. napján megkötött vállalkozási szerződés tárgya a „G70 számú központi épület” szerződés szerinti kivitelezési munkái voltak, 2.315.204,23 euró átalánydíj mellett. Az alvállalkozónak a szerződés szerint minden hónap végén teljesítményjegyzéket kellett készítenie, melynek jóváhagyására három nappal azt követően került sor, hogy a beruházó a maga részéről engedélyezte a saját vállalkozója (T) által készített teljesítményjegyzék szerinti munkák számlába állítását. A felperes a szerződés alapján 15 számlát bocsátott ki 1.819.427,76 euró értékben.
- [12] A felperes 2013. május 16. napján keresetet terjesztett elő az alperessel szemben a Zalaegerszegi Törvényszéken G.40.161/2013. szám alatt. A Zalaegerszegi Törvényszék a 2014. szeptember 17. napján kelt, 2015. február 19. napján jogerőre emelkedett részítéletével 206.322 euró és járulékai, a 2016. április 13. napján kelt és 2016. május 13. napján jogerőre emelkedett részítéletével 1.365.527,99 euró és járulékai, a 2016. július 4. napján kelt, 2016. július 30. napján jogerőre emelkedett ítéletével 1.268.611,58 euró és járulékai megfizetésére kötelezte az adóst. Az adós fizetési kötelezettségének nem tett eleget.
- [13] Az adós 2015. szeptember 14-i kezdő időponttal felszámolás alá került. A felperes hitelezői igényét a felszámoló 1.185.296.881 forint összegben igazolta vissza, "f" és „g” kategóriában. A Zalaegerszegi Törvényszék 4.Fpk.20-15-020196/60. számú, 2018. szeptember 21. napján jogerőre emelkedett végzésével a felszámolási eljárást befejezte, az adóst megszüntette, vagyoni fedezet hiányában a hitelezői igények kielégítésére nem került sor.
- [14] Az adós a kereset és jogerős határozatok szerinti követelésekre céltartalékot nem képezett, a követelést könyvelésében nem szerepeltette.
- [15] Az adós 2012., 2013. évi beszámolója pozitív mérleg szerinti eredményt tartalmazott. A 2014. január 1-2014. július 31. közbenső mérleg alapján - amely 371.772.000 forint eredményt mutatott - az adós taggyűlése 2014. szeptember 5. napján 250.000.000 forint osztalék fizetéséről döntött. Az osztalékból 2.178.190 forint a közgyűlési határozat előtt, 2014. július 2. napján kifizetésre került, a fennmaradó részt a felek besszámítással rendezték. A 2014. évi beszámoló adatai a közbenső mérlegtől jelentősen eltértek, a mérleg szerinti eredmény 0 forint volt. A mérleget a független könyvvizsgáló ellenvéleménnyel látta el, mivel az adós részéről a jogerős bírósági határozaton alapuló kötelezettségekre céltartalékképzés nem történt, a beszámolási időszakban három társaság kezdeményezett felszámolási eljárást a céggel szemben, így a tulajdonos év közbeni osztalékra vonatkozó jóváhagyása nem volt elfogadható, továbbá arra figyelemmel, hogy a társaság saját tőkéje nem biztosította a rövidtávú kötelezettségek teljesítését, a vállalkozás folytatásának az elve emiatt a jövőre nézve kérdésessé vált.

- [16] Az adós alperes felé fennálló követelése 2012-2014 évben 752.721.929 forint összegben a 3681 számú főkönyvi számlán az alperes és a Fióktelep követeléseivel összevezetésre került. Az alapul szolgáló bizonylatok nem állnak rendelkezésre.
- [17] Az adós a működésének egésze alatt 99%-ban csak az alperestől realizált bevételt, árbevételét az cég1 épületeinek építési munkáiból szerezte, az x projekt lezárultával működése kiüresedett, a projekttől független, önálló üzleti, gazdasági kapcsolatai nem voltak. Az adós egész működését jellemezte az alultőkésítettség, a rövid és hosszú távú üzleti stratégia, az észszerű gazdálkodás (alperestől független üzleti partnerekkel való kapcsolat kiépítése) hiánya.
- [18] A fentiekben túl tényként rögzítette még a tagi kölcsönnyújtással kapcsolatos következtetéseit ([6] bekezdés 2. tagmondatától kezdődő rész), az cég1 valamint a felperes cégadatait ([8] bekezdés), azt, hogy az alperes üzletpolitikája hátrányos volt az alultőkésítettség miatt, ezzel sérült a vállalkozás folytatásának elve (mely szerint a gazdálkodó a belátható jövőben is fenn tudná tartani működését, nem várható annak beszüntetése, vagy bármi okból történő jelentős csökkenése), és hogy a jogosulatlan osztalék kifizetés, a jogosulatlan összevezetések, valamint a könyvelési szabálytalanságok vagyonszőkenést okoztak a társaságnál ([26], [28] bekezdés), hogy az alperes hátrányos üzletpolitikája miatt maradt kielégítetlen az adós felszámolási eljárásában a felperes hitelezői igénye, az üzletpolitika tartós és hátrányos volt, hogy az alperesnél előny keletkezett az ellenérték nélkül megszerzett alvállalkozói építkezéssel ([28] bekezdés). Az ítélet [27] bekezdésében állást foglalt az adósi vagyonsvészés okáról, értékelte az alperes magatartását, adósra gyakorolt hatásait.
- [19] A megállapított tényekből az elsőfokú bíróság arra következtetésre jutott, hogy fennáll az alperes felelőssége mind az elsődleges, mind a másodlagos kereset alapján a felperes felszámolása során ki nem egyenlített hitelezői igényei tekintetében.
- [20] Ítélete jogi indokolásában elemezte a kártérítési felelősség feltételét, e körben a jogellenességet és a felróhatóságot, és arra a következtetésre jutott, hogy e feltételek fennállnak.
- [21] Elemezte a tartósan hátrányos üzletpolitika fogalmát, jogszabályi háttérét, értelmezte a Csődtv. 63. § (2) bekezdését (elsőfokú ítélet [58]-[62] bekezdése). Megállapította, hogy az alperes üzletpolitikája az ellenőrzött társaság, az adós érdekeivel, a működés gazdaságos és észszerű fenntartásának elvével ellentétben állt. Az osztalék előlegről történt döntéskor az adós tökehiányos helyzetben volt, az alperesnek ezt fel kellett ismernie, az osztalékkal kapcsolatos döntések tovább rontották az adós likviditását. Hangsúlyozta, hogy az osztalék előleg kifizetéséről szóló taggyűlési határozat meghozatalakor az alperes már látta, hogy a G70 beruházás a befejezéséhez közeledik, az adós fizetési kötelezettségét jogerős bírói ítélet állapított meg, további peres eljárás volt folyamatban fizetési marasztalás iránt, illetve a jövőbeli üzleti lehetőségek elapadása is negatív gazdasági helyzetet szűlt. Kiemelte, hogy az osztalék előlegről döntés egyszeri üzleti döntés, de a perbeli speciális körülmények folytán azt cselekvési programként kellett értelmezni, mivel a döntés pénzügyi, számviteli következményei időben hosszabb távon jelentkeztek.
- [22] Kifejtette, hogy az adós működése ellentmondott a hosszútávon fenntartható üzleti működés elveinek, az alperes üzletpolitikája nem biztosította a fizetőképesség megőrzését, a vállalkozás folytatásának elvét, az osztalékfizetés, az összevezetések a jövőbeli működésre, a tartós, hosszútávú gazdasági folyamatokban való részvételre való képességet lehetetlenítették el, így az alperes az észszerűtlen gazdasági működés fenntartását valósította meg. Kifejtette, hogy az lett volna elvárható az alperestől, hogy összevezetések helyett a tartozását ténylegesen kifizesse az adósnak.

- [23] Az alperes védekezésével szemben rámutatott arra, hogy az alperes által elfogadott éves beszámolók, szöveges jelentések nem tartalmaztak olyan üzleti, stratégiai tervet, mely éves szinten a költségek, bevételek tervezését magába foglalva vázolta volna az üzletmenetet, kijelölve a társaság működésének jövőbeni fő irányvonalát.
- [24] Megállapította, hogy az alperes mint uralkodó tag az adós mint ellenőrzött társaság üzletpolitikáját egyedüli tagként és minősített befolyása révén saját érdekei szerint határozta meg, mely tartósan hátrányos volt az ellenőrzött társaság felé, az uralt társaság ennek eredményeként felszámolás alá került, mely eljárásban vagyon hiányában a hitelezői követelések kielégítetlenül maradtak.
- [25] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az eljárás megszüntetését, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását, harmadlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [26] Az elsődleges fellebbezési kérelem tekintetében arra hivatkozott, hogy az alperes Horvátországban bejegyzett gazdasági társaság, a horvát jog szerint szabályozott, csődeljárást megelőző eljárás alatt áll 2014. szeptember 16. napjától, felperes a perben érvényesített követelését ebben az eljárásban nem jelentette be. Hivatkozott arra, hogy a magyar bíróság joghatóságát kifogásolta, a horvát bíróság kizárólagos joghatósága áll fenn, mivel olyan követelést érvényesít a felperes, amely az alperes kapcsolt vállalkozásától származik és nem magától az alperestől ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 240. § (1) bekezdés bb) pontja alapján az eljárás hivatalbóli megszüntetésének van helye. Utalt arra, hogy a bíróságnak vizsgálnia kell a horvát jog alkalmazhatóságát és azt, hogy perelhető-e alperes magyar bíróság előtt olyan követelés miatt, amely a kapcsolt vállalkozástól származik.
- [27] A másodlagos fellebbezési kérelem tekintetében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Csődtv. 63. § (2) bekezdés megsértésével állapította meg konszernjogi felelősségét. Sérelmezte az adósi és alperesi üzleti modell, üzleti stratégia meghatározásához, illetve a szakvélemény elkészítéséhez szükséges okiratok hiányát (alperes-adós vállalkozási szerződése, cég1-alperes szerződése, Fióktelep könyvelési iratai, alperes beszámolója, könyvelési iratai). Hivatkozott a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértésére, arra, hogy az elsőfokú bíróság aggályos, hiányos, ellentmondásos, homályos szakvéleményt fogadott el, a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének a szakvélemény elfogadása tekintetében nem tett eleget. Utalt arra, hogy a szakértő a Pp. 312. § (1) bekezdése, az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 39. § (1) bekezdése megsértésével a szakvélemény elkészítéséhez szükséges iratokat az alperestől nem szerezte be.
- [28] Kifejtette, hogy az alperes felelősségét kizárja, és az adós veszteségcentrumként működtetését cáfolja az, hogy a 2012., 2013. évi mérlegek alapján - melyek megbízható és valós képet adnak az adós működéséről - az adós jelentős üzleti eredményt produkált, ennek ellenére az alperes nem döntött osztalék felvételéről, tehát saját érdekét nem helyezte az adós érdekei elé. Álláspontja szerint mivel 2011-2014. között az adós árbevételei a kiadásait meghaladták, nyereséggel működött, így a konszernjogi felelősség fel sem merülhet, míg az ezt követő időszak időtartama és az egyszeri magatartások, cselekvések (osztalék, összevezetések) szintén kizárják felelősségét, egy veszteséggel zárult év nem alapozza meg a hátrányos üzletpolitika tartósságát. Rámutatott arra, hogy a tagi kölcsönökkel az adós működésképpességét segítette elő.
- [29] Kifejtette, hogy az adós a felszámolást megelőzően nem rendelkezett olyan mértékű vagyonnal, amely a hitelezői követelések kielégítésére fedezetet nyújtott volna, ezért az alperes felelőssége fel sem merülhet. Utalt arra, hogy a felperes peresített követelésére

fedezetet nyújtó vagyonnal az adós azért nem rendelkezett, és céltartalékot azért nem képzett, mert adós ügyvezetése ezt a követelést megalapozatlannak tartotta, vitatta. Hangsúlyozta, hogy adósnak nem volt olyan befogadott számlája, amelyet alperes felé tovább számlázhatott volna, a kiszámlázott vállalkozói díjat pedig megfizette.

- [30] Kifejtette, hogy a hátrányos üzletpolitika a megalakulást követő tevékenység során realizálódhat, ezért irrelevánsak az adós alapításának körülményei. Vitatta az adós projektársaság jellegét, állította, hogy adós más projektben is részt vett, a magyar építőipari piacon tartósan jelen kívánt lenni, a felperessel az x projektől függetlenül is létesített szerződéses kapcsolatot. Hangsúlyozta, hogy adós fizetéseképtelenséget okozó veszteséges gazdálkodását a G70 projekt elszámolásával kapcsolatos, egy évet meghaladó késedelem okozta, a G70 projekt befejezésének következménye volt az adós bevételeinek drasztikus csökkenése.
- [31] Sérelmezte a kereset összecszerűségét. Utalt arra, hogy az üzletpolitika alapja csak aktív, folyamatos, legalább két éven át fennálló, tudatos, szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartás lehet, nem alapozza meg a felelősséget a hibás üzleti döntés, az adós veszteséges gazdálkodása. Hangsúlyozta, hogy az alperesnek nem volt olyan kötelezettsége, hogy az adóst megmentse, gazdálkodását nyereségessé tegye. Hivatkozott arra, hogy nem üzletpolitika a céltartalék képzési kötelezettség elmulasztása, a tagi kölcsön nyújtása, a jogellenesnek minősített magatartások olyan egyedi gazdasági döntések voltak, amelyek lehetnek ugyan ellentétesek a számviteli szabályokkal, de nem értékelhetők folyamatos stratégiai irányító magatartásnak (összevezetések, osztalékról döntés). Kiemelte, hogy a céltartalék képzés elmulasztása nem járt előnnyel az alperesnél, hogy osztalék felvételére 2014. előtt nem került sor, az osztalék felvétele könyvvizsgálói véleménnyel alátámasztott volt, hogy nincs olyan perbeli adat, mely cáfolná, hogy az összevezetések során az alperesnek állt fenn követelése az adós felé.
- [32] Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését a Pp. 263. §, Pp. 267. §, Pp. 268. §, Pp. 300. §, Pp. 306. §, Pp. 310. §, Pp. 311. §, és Pp. 316. § (3) bekezdése megsértésére hivatkozással kérte, fenntartotta a perfelvétel során előterjesztett, más szakértő kirendelésére irányuló indítványát. Állította, hogy a szakértővel szemben a Pp. 301.§ (1) bekezdés a) pontja, Pp. 12. § f) pontja alapján kizáró ok áll fenn. Kifejtette, hogy a szakértő közjegyzői eljárás során történt kirendelésekor sérültek a 2008. évi XLV. törvény 25. § (2) bekezdés, 26. § rendelkezései, a szakértő személyéről nem a közjegyző döntött, a szakértő a törvényben meghatározott határidőn túl, késedelmesen terjesztette elő a szakvéleményt. Sérelmezte a szakértő eljárását, hivatkozással az etikai szabályok megsértésére, arra, hogy a szakértő a felperes érdekei, utasításai alapján járt el, nem önállóan végezte tevékenységét. Kifejtette, hogy a szakvélemény megalapozatlan, hiányos, ellentmondásos, homályos, a szakértő kompetenciáján túlterjeszkedett. Sérelmezte, hogy a szakértő könyvelési iratok, alapbizonylatok hiányában terjesztette elő szakvéleményét. Állította, hogy a szakvélemény a tovább számlázási kötelezettség elmulasztása, a veszteséges gazdálkodás (vagyonvesztés), céltartalék képzési kötelezettség elmulasztása körében a Pp. 316. §(1) bekezdés a), c) pontjai alapján aggályos, ezért a Pp. 316. § (3) bekezdése alapján a perben bizonyítékként nem vehető figyelembe.
- [33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [34] A fellebbezés alaptalan.
- [35] Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a Horvátországban indult csődeljárást megelőző eljárásra tekintettel a horvát bíróság kizárólagos joghatósága állna fenn. A Pp. 176. § (1) bekezdés a) pontja és a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bíróság az eljárást - annak bármely szakaszában - hivatalból megszünteti, ha a perre magyar bíróság joghatósága - törvény, az Európai Unió kötelező jogi aktusa, nemzetközi egyezmény alapján - kizárt, vagy

külföldi bíróság rendelkezik joghatósággal. A joghatóság - azaz a nemzetközi értelemben vett hatáskör - kérdését több egymással hierarchikus rangsorban álló jogforrás szabályozza: elsősorban Európai Unió rendelet, ennek hiányában nemzetközi szerződések, míg az ezek által le nem fedett körben háttérszabályként a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény. Magyarország és Horvátország az Európai Unió tagállama, ezért a joghatósági kérdésben az Európai Unió kötelező jogi aktusai alapján kell állást foglalni, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló Európai Parlament és a Tanács 2012. december 12-i 1215/2012/EU rendelete (Brüsszel Ia.) alapján. A per tárgya nem az alperest érintő csődeljárás, kényszeregyezés és más hasonló eljárás, melyre az 1. cikk (2) bekezdés b) pontja értelmében a Brüsszel Ia. rendelet nem vonatkozik, hanem a magyar adóssal szemben folyamatban volt fizetéseképtelenségi eljárásból származó igény, a többségi tulajdonos konszernjogi felelősségének megállapítása. A felperes által előterjesztett kereset tekintetében a Brüsszel Ia. rendelet 24. cikkében meghatározott horvát bíróság kizárólagos joghatóságát megalapozó ok nem áll fenn, a Brüsszel Ia. rendelet alapján a társaság tagjának felelősségét megalapozó eljárás a tag ellen indult fizetéseképtelenségi eljárásra figyelemmel nem tartozik a horvát bíróság kizárólagos joghatósága alá.

- [36] A magyar bíróság joghatóságát nem az alperes perbeocsátkozása, hanem a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló Európai Parlament és Tanács 2015/848. számú rendelete alapozza meg, mert a 6. cikk értelmében azon tagállam bíróságai, amelynek területén a 3. cikk szerint a fizetéseképtelenségi eljárást megindították, joghatósággal rendelkeznek az összes olyan keresetre, amelyek közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárásból származnak, és azzal szorosan összefüggenek, mint például a megtámadási keresetek. Az adóssal szemben a magyar jog szerint indított felszámolási eljárásból származó, alperessel szemben támasztott igényre ezért a magyar bíróság joghatósága fennáll. A per lefolytatásától független kérdés az, hogy alperes marasztalása esetén a jogerős ítélet elismerhető, és végrehajtható-e alperessel szemben Horvátországban a Brüsszel Ia. rendelet 39. cikk - 57. cikkében foglaltak szerint.
- [37] A továbbiakban a harmadlagos fellebbezési kérelem alapján azt kellett vizsgálni, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére okot adó lényeges eljárási szabálysértés megvalósult-e, mivel a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkör gyakorlása esetén az elsőfokú bíróság ítéletének anyagi jognak való megfelelése vizsgálatára nem kerülhet sor. Ebben a körben az alperes a szakértői bizonyítással kapcsolatos eljárási szabályok megsértésére hivatkozott, amelyek megsértése azonban önmagában nem alapozza meg az ítélet hatályon kívül helyezését. A szakértői bizonyítás hiányát vagy hiányosságát, a szakvélemény aggályosságát a másodfokú bíróság az ítélet érdemi felülbírálata körében vizsgálhatja, mert csak ennek során vonhatja le a bizonyítás hiányosságának, a szakértői bizonyítás aggályosságának következményeit is, és dönthet arról, hogy a szakértői vélemény figyelembe vételének hiánya akadály-e az érdemi döntésnek (BDT2023. 4672). Ezért a másodfokú bíróság az alperesnek a szakértői bizonyítással összefüggésben megjelölt jogszabálysértéseit - a szükséges körben - az ítélet érdemi felülbírálata körében vizsgálta.
- [38] Az ítélet érdemi felülbírálata körében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását módosítja az alábbiak szerint:
- [39] Mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából a másodfokú bíróság ítéletének [18] bekezdésében felsorolt részeket, mert ezek részben szükségtelenek (cég1 és a felperes cégadatai), egyéb részben pedig nem ténymegállapítást, hanem jogi következtetéseket tartalmaznak.
- [40] Kiegészíti a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását az elsőfokú eljárás iratai alapján az alábbiakkal:

- [41] A 2011. október 25. napján létrejött alvállalkozói szerződésben a felek rögzítették (9. §), hogy a megrendelő kötelezettséget vállal arra, hogy a szerződött munkákat a megrendelő által jóváhagyott részszámlák és végszámla alapján a számla kiállításától számított 60 napon belül kifizeti az alvállalkozónak. Tekintettel arra, hogy a beruházás az 1991/2009. Korm. rendelet értelmében építetói fedezetkezelő közreműködésével valósul meg, a megrendelő kötelezettséget vállal arra, hogy az alvállalkozó szerződését a fedezetkezelői rendszerben nyilvántartja. A szerződés 8. §-a szerint a munkák a „ténylegesen kivitelezett mennyiségek” szerződésben rögzített elve szerint kerülnek elszámolásra hónap végén, az elvégzett munkák leigazolása után kiállított havi részszámlák és egy végszámla formájában. A Zalaegerszegi Törvényszék 4.G.40.161/2013/47., G.40.015/2015/47. számú ítéletének tényállásában rögzítette, hogy a beruházó a G70 központi épület 2013. június 12-i ünnepélyes átvétele és a termelés megkezdése ellenére a fővállalkozóval nem számolt el, a fővállalkozó által küldött igényeket (ezen belül a pótmunka igényeket) „meg nem vizsgálható, nem ellenőrizhető” megjegyzéssel sommásan elutasította.
- [42] A felperes az alperest a pótmunka iránti követelése megfizetésére 2013. március 4. napján szólította fel. A Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.051/2014/8. számú ítéletének tényállás kiegészítése szerint a felperes 2013. június 12-én az építési naplóban minden munkát készre jelentett, és a munkaterületről levonult.
- [43] Az adós 2011. évben 2.405.469.519 forint, 2012. évben 3.192.509.195 forint, 2013. évben 650.575.560 forint, 2015. évben 33.672.045 forintot fizetett ki anyagszállításra, alvállalkozóira és kamatokra (szakértői vélemény 50. oldal).
- [44] A G70-es épületre vonatkozóan összesen az adós az alperes részére 2.972.090.213 forintot számlázott ki, mely összeg megfizetésre került (szakértői vélemény 55. oldal), 2015. évben az adós nem fogadott be számlákat a G70-es épület alvállalkozóitól (szakértői vélemény 56. oldal). A beszámítással (összevezetéssel) történt teljesítés 2013. évben: 169.762.186 forint és 282.424 forint, 2014. évben: 107.063.380 forint volt.
- [45] Az adósnak 2011. áprilisától 2011. decemberéig nem volt számottevő bevétele, első számláját csak 2011. április 11-én állította ki, így működése első időszakában az alperestől kapott tagi kölcsön terhére fizette ki az alvállalkozóit. Az adós az alperestől 1.830.798.304 forint, a Fiókteleptől 150.128.477 forint kölcsönt kapott, a tagi kölcsönből a szállítói kifizetéseket finanszírozták (szakértői vélemény 64., 65. oldal). Az adós a alperes felé a végszámláját 2014. július 28-án állította ki, ennek összege 413.873 euró volt (szakértői vélemény melléklete).
- [46] A felperes 2013. március 13. napján a szerződésben meghatározott vállalkozói díjon felül felmerülő többletköltségek címén 2.132.656 euró 15 napon belüli megfizetésére hívta fel a megrendelőt, majd kezdeményezett peres eljárást. A felperes ezen felszólító levele megküldését megelőzően az adós a felperes valamennyi vállalkozói részszámlát a számlán feltüntetett összegben átutalással megfizette (alperes 6. sorszámú érdemi ellenkérelme). A perben érvényesített követelésről számla kiállítására nem került sor.
- [47] Az x G70 és 671 számú gyárépület vonatkozásában közreműködő alvállalkozók a következők voltak: cég2, cég3, cég4, cég5, cég6, cég7, cég8 cég9, cég10, cég11, cég12, cég13, cég14, cég15 cég16, az alvállalkozók közül az adós közbenso mérlege alapján a felszámolási eljárásban a cég17, a cég14 és a cég13 jelentett be hitelezői igényt. A cég17 az alvállalkozói szerződésből eredően az adóssal szemben 10.348.730 forint összegben állított ki számlát, a felszámolási eljárásban bejelentett követelése 1.738.996 forint és 517.437 forint volt. A cég14 eredeti követelése az adóssal szemben 11.000.000 forint volt, a felszámolási eljárásban 419.100 forint követelést jelentett be. A cég13 bejelentett hitelezői igénye 382.156 forint volt. A többi alvállalkozó a felszámolási eljárásban követelést nem jelentett be.

- [48] A felperes 2012. november 5. napján a cég18 veszprémi üzembővítésének szerkezetépítési munkái kapcsán teljesítésgazolást állított ki az adósnak, ennek alapján az adós 13.936,98 eurót számlázott le 2012. december 11. napján felperes felé (A/8. sorszám alatt csatolt irat).
- [49] Alperes 2013. február 13. napján árajánlatot tett a cég19-nek, a cég20 Kecskemét beruházás vasbetonelemei gyártására, szállítására, szerelésére (19/A/10.szám).
- [50] Alperes 2013. február 12. napján ajánlatot tett a cég21-nek vasbeton pillérköpeny elemek gyártására, szállítására, a déli összekötő vasúti Duna hídhöz (19/A/9.szám).
- [51] Felperes 2013. január 18. napján az alperestől ajánlatot kért a Dunavarsányi Ipari Park előre gyártott elemeire (19/A/11.szám).
- [52] Az így kiegészített tényállásra figyelemmel is helyes érdemben az elsőfokú bíróság ítélete, annak jogi indokolásával azonban a másodfokú bíróság csak részben, a fenti [21]-[24] bekezdésben kiemeltakkal ért egyet, a jogi indokolás ezen kívüli részeit mellőzi, mert az egyéb részek nem a bíróság tényekből levont jogi következtetéseit, hanem a szakértő véleménynek a ténymegállításon túlterjeszkedő, jogi következtetéseket tartalmazó, a bíróság kompetenciájába tartozó kérdésekben állást foglaló részeinek idézését tartalmazzák.
- [53] Alappal hivatkozott tehát az alperes arra, hogy a szakértő a szakvélemény előterjesztése során szakmai kompetenciáján túlterjeszkedett, jogkérdésben nyilvánított véleményt, és ez a Pp. 316. § (1) bekezdés d) pontja alapján felvetheti a szakvélemény aggályosságát. A szakértőnek az általa lefolytatott vizsgálata alapján szakmai ténymegállapításokat kell tennie, majd ezen ténymegállapításokból kell levonnia következtetéseit, és ennek eredményeként kell megválaszolnia a feltett kérdéseket (Nagykommentár a polgári perrendtartáshoz [www.ujjogtar.hu](http://www.ujjogtar.hu)). A perbeli esetben a szakértő kompetenciájába az adós jövedelmezőségének, eladósodottságának, gazdasági-pénzügyi helyzetének vizsgálata, a gazdasági események (osztalékkifizetés, számlázások, teljesítések, összevezetések) rögzítése és az ebből következő szakmai következtetések levonása tartozott, azonban az, hogy a szakmai ténymegállapítást és szakmai következtetést miként kell jogi szempontból minősíteni, a szakértő kompetenciáját meghaladta. A bíróságnak - és nem a szakértőnek - kell állást foglalnia abban a kérdésben, hogy a szakmai ténymegállapítás és szakmai következtetés alapján az alperes tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott-e, az osztalékkifizetés, az összevezetések a hátrányos üzletpolitika részeként értékelhetők-e, okozati összefüggésben áll-e az alperes magatartása az adós veszteséges gazdálkodásával, állt-e fenn továbbszámolási kötelezettség, illetve, hogy miként kell értékelni a céltartalék képzésének elmulasztását. Túlmegy a szakmai kompetencián annak megállapítása, hogy az adós projektársaságként, veszteségcentrumként működött, alperes tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, alperes határozta meg az adós működését saját érdekei szerint, az alperes tartósan hátrányos üzletpolitikájának következménye az adós felszámolása, és a felperes hitelezői igényének kielégítetlensége. A szakvélemény hibája azonban a másodfokú eljárás során orvosolható volt azzal, hogy a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során a szakvélemény aggályos, és így bizonyítékként figyelembe nem vehető jogi megállapításait figyelmen kívül hagyta, az elsőfokú bíróság ítéletéből - mind a tényállásból mind a jogi indokolásból - a szakértői vélemény e részeit mellőzte, és kizárólag a szakmai ténymegállapításokat, szakmai következtetéseket használta fel, és azokat is csak a tényállás megállapítása során.
- [54] A módosított tényállásból levont jogi következtetéssel, azzal, hogy az alperes felelőssége az adós felszámolási eljárásban ki nem egyenlített hitelező követelésekért a Csödtv. 63.§ (2) bekezdése alapján, az adós felé fennálló hátrányos üzletpolitika folytán fennáll, a másodfokú bíróság egyetért, de azzal a megszorítással, hogy a hátrányos üzletpolitika folytatás 2013. évtől kezdődően volt megállapítható. Kiegészíti azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolását az alábbiakkal:

- [55] Tévesen hivatkozott az alperes arra, hogy a perben a horvát jogot kell alkalmazni, azzal azonban, hogy a perben a felperes az érvényesített jogát a magyar jogra alapította, így csak az volt vizsgálható, hogy a felperes keresete a megjelölt jogcímen teljesíthető-e, az azonban - a jogállításhoz kötöttség Pp. 342. § (3) bekezdésében írt szabálya folytán nem lett volna vizsgálható, hogy a kereset más, külföldi jog alapján teljesíthető-e. A magyar jog alkalmazhatóságának hiányában a felperes keresetét az abban foglaltak érdemi vizsgálata nélkül volna szükséges elutasítani, ez a helyzet azonban a jelen perben nem áll fenn. A felperes nem szerződésből eredő igényt érvényesít az alperessel szemben, ezért a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelete (Római I.) nem alkalmazható. A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2017. július 11-i 864/2007/EK rendelete (Római II.) alapján szintén nem határozható meg az alkalmazandó jog, mivel a rendelet hatálya az 1. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján nem terjedt ki a társasági jogból, valamint más jogi személyekre, vagy jogi személyiség nélküli szervezetekre vonatkozó jogból eredő szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra, a tisztviselőknek és tagoknak a társaság vagy a szervezet kötelezettségeiért való személyes felelősségéből származó szerződésen kívüli kötelmi viszonyra. A közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárásból származó és azzal szorosan összefüggő keresetekre az Európai Parlament és a Tanács 2015/848. számú rendelet 6. cikk és 7. cikke alapján annak a tagállamnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az ilyen eljárást - jelen esetben az adós elleni felszámolási eljárást - megindították (az eljárás megindításának helye szerinti állam), ebből pedig a magyar jog alkalmazása következik. A felperes tehát alappal hivatkozott a magyar jogra, keresetét az általa megjelölt jogszabályi rendelkezés alapján ezért érdemben kellett elbírálni.
- [56] A Csődtv. 63. § (2) bekezdése értelmében a minősített többséget biztosító befolyás alatt álló, valamint az egyszemélyes gazdasági társaság, továbbá az egyéni cég felszámolása esetében a befolyással rendelkező, illetve az egyedüli tag (részvényes) korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését a felszámolási eljárás során az adós vagyona nem fedezi, ha a hitelezőnek a felszámolási eljárás során, vagy annak jogerős lezárásáról hozott határozat Céglélményben való közzétételét követő 90 napos jogvesztő határidőn belül benyújtott keresete alapján a 6. § (1) bekezdése szerint illetékes bíróság a tagot (részvényest) – az adós társasággal összefüggő tartósan hátrányos üzletpolitikája miatt fennálló helytállási kötelezettségére tekintettel – a hitelező azon felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett követelésének megfizetésére kötelezi, amelynek kielégítésére a felszámolási eljárásban nincs fedezet.
- [57] A Csődtv. 63:§ (2) bekezdése alapján indított perben a marasztalás jogalapjának fennállása körében figyelembe kell venni az ahhoz kapcsolódó, alkalmazandó anyagi jogi rendelkezést is, amely a perbeli esetben Gt. 54. § (2) bekezdése, mely szerint, ha az ellenőrzött társaság jogutód nélkül megszüntetésre kerül, a minősített befolyásszerző korlátlan felelősséggel tartozik a társaság minden olyan kötelezettségéért, amelynek kielégítését az eljárás során az adós ellenőrzött társaság vagyona nem fedezi, ha hitelezőinek a felszámolási eljárás során, vagy a társaság jogutód nélküli megszűnését követően, törvényben meghatározott határidőn belül benyújtott keresete alapján a bíróság – az adós társaság felé érvényesített tartósan hátrányos üzletpolitikájára figyelemmel – megállapítja a minősített befolyásszerző korlátlan és teljes felelősségét.
- [58] A Gt. e rendelkezéséhez fűzött kommentár szerint a perbíróság ítéletével a befolyásszerző alperes korlátlan felelősségét akkor állapítja meg, ha a hátrányos üzletpolitika és az ellenőrzött társaság felszámolás alá kerülése között ok-okozati összefüggés áll fenn, a fizetéseképtelenség a hátrányos üzletpolitikára vezethető vissza. A jelen perben még nem alkalmazható, de a 2014. március 15-től hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V.

törvény (Ptk.) 3:324.§ (3) bekezdésében már kifejezetten ezt tartalmazza, kimondva, hogy ha a társaság jogutód nélkül megszűnik, a ki nem elégített követelésekért a hitelező keresete alapján a minősített többséggel rendelkező tag köteles helytállni, feltéve, hogy a jogutód nélküli megszűnésre a minősített többséggel rendelkező tag hátrányos üzletpolitikája miatt került sor.

- [59] A fentiekből következően a jelen ügyben a Csődtv. Nagykommentárjában a Kúria Pfv.VII.20.499/2012/16. számú végzésére alapítottan adott jogértelmezés - melyet az elsőfokú bíróság az ítélet tartalmából következően felhasznált - nem irányadó, az ugyanis az 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.) 296. § (1) bekezdésének értelmezése körében született, amely úgy rendelkezett, hogy ha az ellenőrzött társaság az uralkodó tag legalább többségi irányítást biztosító befolyása következtében tartósan hátrányos üzletpolitikát folytat és ennek következtében az ellenőrzött társaság felszámolása esetén az ellenőrzött társaság vagyona a hitelezők kielégítésére nem nyújt fedezetet, a hitelező felszámolási eljárás során benyújtott keresete alapján a bíróság megállapíthatja az uralkodó tag korlátlan és teljes felelősségét az ellenőrzött társaság tartozásaiért. A régi Gt. rendelkezése a hátrányos üzletpolitika és a hitelezői igények kielégítése közti ok-okozati összefüggést kívánta meg, a jelen perben alkalmazandó jogszabályi rendelkezés azonban ilyen feltételt nem fogalmaz meg.
- [60] A fentiekből következően a jelen, a Csődtv. 63. § (2) bekezdésére alapított felelősség megállapítása iránti perben azt kellett vizsgálni, hogy tanúsított-e a minősített többségű befolyással rendelkező tag hátrányos üzletpolitikát, az ellenőrzött társaság fizetéseképtelenségéhez, felszámolásához a tartósan hátrányos üzletpolitika vezetett-e (ok-okozati összefüggés), ha e két feltétel fennáll, a minősített többségű befolyással rendelkező tag felelőssége korlátlan és teljes a társaság felszámolási eljárás során kielégítetlenül maradt valamennyi követeléséért.
- [61] Azt kellett tehát a perben vizsgálni, hogy tanúsított-e az alperes az adós társasággal szemben olyan magatartást - amely akár tevékenységben, akár mulasztásban is megnyilvánulhat -, amely magatartások megalapozzák annak a jogi következtetéseknek a levonását, hogy az alperes hátrányos üzletpolitikát folytatott.
- [62] Az a keresetben hivatkozott állítás, hogy az alperes az adóst vesztéscentrumként ([2] bekezdés 1. pont) működtette, valójában nem tény, hanem következtetés lehetne, ha a megállapított tényekből lehetne erre a következtetésre jutni. A kiegészített tényállás szerint adós 2012., 2013. évi beszámolója pozitív mérleg szerinti eredményt tartalmaztak, az adós 2013. évig eredményesen működött, kiadásainak fedezetét a vállalkozási szerződésből eredő bevétel elérését megelőzően az alperes finanszírozta tagi kölcsönök nyújtásával, a megkötött alvállalkozói szerződések fedezetét az alperessel megkötött vállalkozási szerződés biztosította, a bevételekből az adós alvállalkozói a kiegészített tényállás szerint kifizetésre kerültek, a felperes kibocsátott számlái is kiegyenlítésre kerültek, a peresített követelés pedig vitás volt mind az adós és az alperes között, mind pedig az cég1 részéről, így önmagában abból a tényből, hogy a felperes peresített követelésének kifizetésére nem került sor, nem lehet arra következtetni, hogy az adós teljes működtetése csalárd, hitelezői érdekeket sértő, kizárólag az alperes előnyére szolgáló működtetés volt, amely felelősséget alapozhatna meg. Közömbös ebből a szempontból az is, hogy az alperest az adóst „projekt társaságként” hozta-e létre, hogy milyen tőkével alapította, hogy a tőkét milyen módon bocsátották rendelkezésre, olyan kötelezettsége pedig az alperesnek nem volt, hogy az alvállalkozói díjak fedezetét megelőlegezze, mintegy a vállalkozói díjat az adósna előre megfizesse, hozzátevé még azt is, hogy a kiegészített tényállás szerint az alvállalkozói kifizetések biztosítéka volt az, hogy a kifizetések az alvállalkozók részére fedezetkezelőn keresztül valósultak meg.
- [63] A másodfokú ítélet [3] bekezdésében, 2. pontban felsorolt magatartásokkal kapcsolatban a másodfokú bíróság az adós észszerűtlen gazdasági működtetését 2013. évtől kezdődően

megállapíthatónak találta mégpedig azért, mert az adósnak a vállalkozási szerződés teljesítése, lezárása, a végszámla kibocsátása után bevételszerző tevékenysége nem maradt, a 2014. évi mérleg szerinti eredménye már nulla volt, saját tőkéje nem biztosította a rövid távú kötelezettségek teljesítését, a vállalkozás folytatásának elve emiatt a jövőre nézve kérdésessé vált. Az adós 2013. évet követően üzleti, stratégiai tervezés nélkül működött, nem történt meg a társaság piaci stratégiáinak kidolgozása, nem készült finanszírozási, pénzügyi terv. Az alperes az adós gazdálkodásának javítására irányuló intézkedéseket, a gazdaságos működés feltételeit megteremtő beavatkozást, bevételszerző tevékenységet érdemben nem kísérelt meg, lényegében magára hagyta az adóst.

- [64] Az alperes – hivatkozásával ellentétben - nem bizonyította a továbbműködést biztosító piaci stratégia kidolgozását, létét. Nem igazolt, hogy az adósnak létezett olyan üzleti terve, amely az x projekt befejezése utáni időre vonatkozott volna, és a hosszútávú célokat tartalmazta volna. Az adós x projektből befolyó árbevétele nagyságrendjéhez képest elenyésző mértékű (13.936,98 euró), a 2012. évi megrendelés nem támasztja alá ilyen üzleti terv létezését, az alperes által hivatkozott 19/A/9., A/10. és A/11. szám alatti iratokon pedig ajánlattevőként nem az adós, hanem az alperes került feltüntetésre.
- [65] A másodfokú ítélet [4] bekezdésében 3. pontban megjelölt magatartások közül a másodfokú bíróság megállapíthatónak találta – az elsőfokú bírósággal egyezően – azt a tényt, hogy az alperes részére történő osztalék fizetés, valamint a követelések beszámítással történő rendezése hátrányos volt az az adós számára, azzal, hogy az osztalék kifizetésére is nagyrészt beszámítással került sor. Ha ugyanis az alperes a vele szemben fennálló adósi tartozásokat kiegyenlíti, az alperes bevételhez jut, melyek a tartozások kifizetésének fedezetét jelenthették volna. Közömbös ebben a körben, hogy egyébként az osztalékról döntő határozat maga jogszabálysértő volt vagy nem, hogy a követelések nyilvántartása, vagy általában a könyvvizetés megfelelt-e a számviteli szabályoknak. Utal azonban arra a másodfokú bíróság, hogy alapbizonylatok hiányából nem következik az, hogy az alperesnek nem állt fenn követelése az adóssal szemben, különös tekintettel arra, hogy az adós és alperes közötti megállapodás alapján az alperes biztosított az adós részére tagi kölcsönt, adminisztratív szolgáltatást, gépeket, felszereléseket, szállítóeszközöket, de ennek azért nincs jelentősége, mert már a jogszerű követelés beszámítása is hátrányos volt az adós számára.
- [66] Az alperes tehát annak ismeretében, hogy az x projekt befejeződött, az adósnak bevételszerző tevékenysége nem maradt, az adós további működtetése érdekében – tudva az adóssal szemben fennálló, peresített követelésről is – bevételt eredményező tevékenység megszerzése érdekében semmiféle intézkedést nem tett, hanem ebben a helyzetben osztalék fizetéséről, valamint követelései beszámításáról, összevezetéséről döntött, ami olyan magatartási láncolat, amely megalapozza a tartósan hátrányos üzletpolitika megállapítását, és egyben annak megállapítását, hogy ezen magatartások közvetlen okozati összefüggésben állnak a fizetéseképtelenség bekövetkezésével és az adós felszámolás alá kerülésével, ezért az alperes felelősségének megállapítása a Csődtv. 63.§ (2) bekezdése alapján nem volt jogszabálysértő.
- [67] Mellőzi azonban a másodfokú bíróság annak megállapítását, hogy az alperes felelőssége a másodlagos kereset alapján fennáll (elsőfokú bíróság ítéletének [65] pontja). Felperes keresetét elsődlegesen a Csődtv. 63. § (2) bekezdésére, másodlagosan a Gt. 50. §-ára alapította, egymással eshetőleges viszonyban álló több keresetet - látszólagos tárgyi keresethalmazat - terjesztett elő. Látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén az egyes kereseteket a felperes nem külön-külön, nem egymástól függetlenül érvényesíti, hanem azok egymástól kölcsönösen függenek, vagy egymást kölcsönösen kizárják, és kielégítést azok közül csak egy nyerhet (Pp. 173. §-ához fűzött Nagykommentár [www.ujjogtar.hu](http://www.ujjogtar.hu)). A perbeli esetben felperes feltételesen, az elsődlegesen megjelölt kereset alaptalansága esetére terjesztette elő a másodlagos keresetet, megjelölte, hogy az elbírálást milyen sorrendben kéri.

A korábban vizsgált kereseti kérelem alapossága, kielégítése esetén a sorrendben azt követő kereseti kérelmet nem kell vizsgálni. A sorrend megjelölése a bíróság számára az érdemi döntés korlátját jelenti a Pp. 342. § (4) bekezdése értelmében, a bíróság az egymással eshetőleges viszonyban álló keresetekről csak azok előterjesztett sorrendjében dönthet. Az idézett rendelkezésekből viszont az következi, amennyiben az elsődleges kereset alapos, a bíróság nem állapíthatja meg, hogy egyben a másodlagos kereset jogcíme alapján is alapos, ez esetben a másodlagos keresetet vizsgálnia nem kell.

[68] Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[69] Az alperes fellebbezése alaptalan volt, ezért a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján a felmerült perköltsége terhén marad, és a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes Pp. 81. § szerint felszámított perköltsége megtérítésére, melyet a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pont és (5) bekezdés alapján állapított meg.

Pécs, 2023. november 16.

Dr. Kovács Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyöngyösiné dr. Antók Éva s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró